

SINIF YÖNETİMİ

Sınıfta Disiplin

Dr. Mustafa Aydın BAŞAR

Öğrenci Katılmalılığı

* Açık

* Kapalı

DEMOKRATİK ORTAM OLUŞTURULMALIDIR.

*ÖĞRETMEN - ÖĞRENCİ İLETİŞİMİNDE
DENGE
ARANMALIDIR.*

⇒ Öğretmen Sorumluluđu

⇒ Öğrenci Sorumluluđu

⇒ Yönetici Sorumluluđu

⇒ Veli sorumluluđu

Öğretmenin öğrencileri *yerine*,
öğretmenleşen öğrenciler

Öğrencilerinin öğretmeni *yerine*,
öğrencileşen öğretmenler

DİSİPLİN;

Başkaları tarafından işbirliğine kapalı, saldırgan ya da diğer engelleyici tepkilere maruz bırakılmış insanların haklarını korumaya yönelik düzenlemelerdir.

Çevresini rahatsız etmek

Sorulara ilgisiz cevap vermek

Başkalarının dikkatini dağıtmak

Derslere geç kalmak

Sıkça hayal kurmak

Fiziksel saldırılar

Çekingenlik

Yersiz kaygılar

Yardım talebinde bulunmama

Korku içinde olma

Arkadaşlarınca reddedilme korkusu

Okuldan, öğretmenlerden, sınıfta konuşmaktan ve sınavlardan korkular

Komik olmaya çalışmak

Sınıfta izinsiz dolaşmak

Söz almadan konuşmak

Sorulara ilgisiz cevap vermek

Yüksek sesle konuşmak

Öğretmeni/arkadaşlarını tehdit

Utangaçlık

Mükemmellik arzusu

Öğretmene aşırı bağlılık

Gelişim gecikmeleri, engeller

Özgüvensizlik

ÖĞRETMEN KAYNAKLI DİSİPLİ SORUNLARI

- * Öğrencilere emretmek, hükmetmek ve kontrol etmek
- * Alay etmek, eleştirmek, azarlamak
- * Yanlışıları için özür dilememek
- * Derse hazırlıklı olmamak
- * Dersleri monoton işleme
- * Öğrenciyi etkin kılmama
- * Mükemmeliyetçilik
- * Fiziksel, ruhsal ve ailevi sorunlar
- * Zayıf özgüven, başarısızlık korkusu, akademik başarıya veya onay almaya bağımlılık

- * Bağırarak
- * Fiziksel tehdit
- * Öğrencileri birbiriyle kıyaslamak
- * Öğrencilere adil davranmamak
- * Kararsız ve tutarsız tepkiler
- * Değişime kapalı olma katılık
- * Mesleğini sevmeme, tükenmişlik
- * Okul içi ilişkiler

SINIF YÖNETİMİ YAKLAŞIMLARI

* *Otokratik yaklaşım*

* *Demokratik yaklaşım*

* *Serbest bırakıcı yaklaşım*

Geleneksel Disiplin Yöntemleri

- * **İTAAT:** Öğretmenin öğrencisine belli bir davranışta bulunması ya da bulunmamasını gerekirse zorla sağlama anlayışına dayalı, bireyin nesne olarak algılandığı yaklaşımdır.
- * **ÖDÜL:** İstenilen yönde davranış sergilenmesinin hemen ardından verilen olumlu pekiştireçlerdir.
- * **CEZA:** İstenmedik davranışlar karşısında öğrencinin hoşlandığı bir davranıştan yoksun bırakılması veya yapmaktan hoşlanmadığı bir davranışın yapılmasının istenmesidir.

SINIF KURALLARI

Okul / sınıf demokratik davranışların kazandırılması için en uygun ortamdır.

- *Kuralların koyulması ve diğer uygulama kararlarında öğrenci katılımını sağlanmalıdır.*
- * Sınıf kuralları okul ve toplum kurallarıyla uygun olmalıdır.*
- * Kurallar, gösterilmemesi gereken değil, gösterilmesi gereken davranışı vurgulamalıdır.*
- * Kural sayısı fazla olmamalıdır.*
- * Kurallar temel davranışları kapsamalıdır.*
- * Kurallar gözlenebilir özellikler olmalıdır.*
- * Kuralların ödül ve yaptırımlar belirlenmiş olmalıdır.*
- * Kurallar eğitsel amaçları gerçekleştirmeye hizmet etmelidir.*
- * Kurallar anlaşılır biçimde ifade edilmelidir.*

Serbest Bırakıcı Disiplin Yöntemi

Öğretmenin disiplin anlayışı konusunda çelişkiler yaşadığı;

Kararsız ve tutarsız tepkilerin verildiği

Zayıf özgüven davranışlarına dayalı bir yöntemdir

**ARAŞTIRMALAR,
BU YAKLAŞIMIN,
EN ETKİSİZ SINIF YÖNETİMİ YAKLAŞIMI
OLDUĞUNU ORTAYA KOYMAKTADIR!**

İSTENMEDİK DAVRANIŞLAR ve ÖNLENMESİ

- ☞ İlgı çekmek,
 - ☞ Güçlü olduğunu çevresine hissettirmek
 - ☞ İntikam alma duygusu
 - ☞ Umutsuzluk ve yetersizlik duygusu

İstenmedik Davranışların Kaynakları

- * Öğrenci
- * Öğretmen
- * Öğrenme öğretme ortamı

İSTENMEDİK DAVRANIŞLARA KARŞI ÖNLEMLER

Öğrencilere Yönelik Davranışsal Önlemler

A) SÖZEL OLMAYAN ÖNLEMLER

B) SÖZEL ÖNLEMLER

Eğitim Ortamına Yönelik Önlemler

Öğrencilere Yönelik Davranışsal Önlemler

A) SÖZEL OLMAYAN ÖNLEMLER

 Görmezlikten gelme

 Göz teması

 Umursamama

 Fiziksel yakınlık

 Dokunma

 Sessiz kalma

B) SÖZEL ÖNLEMLER

 Soru sorma

 Uyarma

 Kuralları anımsatma

 Sınıf dışında görüşme

 Okul yönetimi ve rehberlik servisi ile görüşme

 Aile ile işbirliği

 Ceza verme

Ortama Yönelik Davranışsal Önlemler

 Ortamı zenginleştirmek

 Ortamı yoksullaştırmak

 Ortamı kısıtlamak

 Ortamı genişletmek

 Ortamı yeniden düzenlemek

 Ortamı yalınlaştırmak

 Ortamı sistemleştirmek

 Ortamı planlamak

İSTENMEYEN DAVRANIŞLARA KARŞI STRATEJİLER

Bir grup çocuğun, saatlerce bir arada olduğu sınıfta, istenmeyen davranışlarla karşılaşmaktan kağınılamaz.

İstenmeyen davranış,
çok sayıda insana ve fazla zarar vermemiřse,
hemen ortadan kalkmıřsa,
sık yinelenmiyorsa, dođal olarak kabul edilebilir.

İstenmeyen davranışları tđmđyle ortadan kaldırmaya çalışmak,
bunlarla birlikte, istenenlerin de gđsterilmesini engelleyebilir.

Öğrenciler, yanlıřtan tđmđyle kađmak için
dođruyu yapmaktan korkabilir, çekinebilir.

İstenmeyen davranış, istenenin bittiği noktada başlayan yelpazede, olumsuz etkileri birbirinden farklı davranışlardan oluşur.

İstene ve istenmeyen davranışlar bir terazinin iki yanı olarak düşünöldüğünde, istenmeyen davranışları azaltmanın bir yolu, istenenlerin başlatılması, çoğaltılması, güçlendirilmesi olur.

İstene davranışlar, gelecekte de o davranışın yapılması olasılığını artırır, olumsuzları azaltır.

Öğrenciyi İstlenen Davranışlar Yoluyla İstenmeyenden Uzaklaştırma Yolları

1. İstleneni Çağrıştırıcı Davranmak
2. İstlenen Davranışa İnandırmak
3. İstlenen Davranışı Güçlendirmek
4. İstlenen Davranışı Kolaylaştırmak

□ İsteneni Çağrıştırıcı Davranmak

Öğretmenin örnek, anlayışlı, destekleyici davranmasıdır.

İstenmeyen değil,
istenen davranış gündemde tutulmalı,
öğretmen bunun modeli olmalıdır.

Tutarlı biçimde,
iyi niyetle,
kendine ve başkalarına saygılı,
sorumlu bir genç olarak davranılan insanlar,
olumlu davranışları daha çok gösterir.

□ İstenen Davranışa İnandırmak

İnsanları kandırmak kolay, inandırmak güçtür.

İnandırmak için, uzun süreli, sabırlı, örneklemeli, somut durumlar yaratıcı çabalar gerekir.

Bunun için kullanılacak çeşitli yollar vardır.

- İstenen davranışın yararını belirtmek.
- Olumlu örnekler inanmayı kolaylaştırır.
- Davranışın yasallığını belirtme, yapılmasını kolaylaştırabilir.
- Başkalarının da öyle davranıldığıнын örneklenmesi, uyumlu davranma isteğini artırır.

❑ **İstenen Davranışa İnandırma**

- ❑ Suçluluk duygusu uyandırılarak uygun davranışa alıştırılabilir.
- ❑ Aksi davranışların zarar ve ceza getireceğinin belirtilmesi de uygun davranışa götürücü olabilir.
- ❑ İsteddiğini belirtmek de bir yoldur.
- ❑ Davranışın, gruba ve başka insanlara karşı görevi olduğunu söyleyerek inandırma da bir yöntemdir.

□ İstlenen Davranışı Güçlendirmek

İstlenen davranışın bir kez yapılmasını sağlamak yetmez, davranış yerleşinceye kadar izlenmeli, uygulanan yöntem sürdürülmeli, gerektiğinde değiştirilmelidir.

İstlenen davranışların gösterilmesini ve yerleşmesini sağlamanın yolları olarak, övgü ve ödülle destekleme (olumlu pekiştireç), övgü ve ödülü kaldırma (ara verme), istenmeyen bir sonuca son verme (olumsuz pekiştireç), acı ve sıkıntı veren bir uyarıcıyı verme (ceza) önerilmektedir.

□ **İstenen Davranışı Kolaylaştırmak**

İstenen davranışı göstermek bazı engellerin aşılmasına bağlıysa, öğrenci bu davranışa yönelmede isteksiz, çekingen olabilir.

İstenen davranışın gösterilmesi, istenmeyen gösterilmesinden daha kolay olduğunda, öğretmenin işi kolaylaşacaktır.

Bunun sağlanması, sınıfın fiziksel, eğitsel, sosyal düzenine bağlıdır.